

HOOFDSTUK XVI

Goede Raad aan de Wanhopige Moabieten Gegeven

VERZEN 1 EN 2

- 1. Zendt de lammeren van den heerscher des lands van Sela af, naar de woestijn henen, tot den berg der dochter van Zion.**
- 2. Anderzins zal het geschieden, dat de dochteren van Moab aan de veren van Arnon zullen zijn, als een zwervende vogel, uit het nest gedreven zijnde.**

Door sommige Roomsche uitleggers is op grond van een verkeerde vertaling van den Vulgaat het eerste vers tot een Messiaansche plaats gerekend. De Vulgaat heeft hier aldus vertaald: „Zend het Lam, o Heere, den beheerscher der aarde, van Petra in de woestijn tot den berg der dochter Zions.” Ook de Luthersche Godgeleerde Jozef Seiss heeft in zijne beroemde „Verklaring op Openbaring” een lans voor deze opvatting gebroken. Calvijn vat dit woord op als ironie in dezen zin: Zendt vrij lammeren, als offer aan Jehova, naar Sions heiligdom! het zal u toch niet baten: het is te laat; uw berouw is slechts huichelarij.” Doch voor deze opvatting is er ook hoegenaamd geen grond. Integendeel, we zagen pas, dat de profeet ten diepste bewogen was over Moab en van medelijden met hen medeschreeuwde, weshalve het nu zeer vreemd zou zijn, zoo hij Moab nu reeds bespote, zij het dan ook met heiligen spot. Wij doen beter aan te nemen, dat de Moabieten hunne schatting van lammeren niet aan Juda betaald hadden en dat er deswege eene verwijdering tusschen deze twee volken was teweeg gebracht. Waar zij nu in de diepste ellende verkeerden, daar roept Jesaja hun toe, dat zij, ten teeken van vernieuwde schatplichtigheid, hunne lammeren moeten opzenden naar Juda. Hij laat hun duidelijk weten, dat hij met dezen raad hun eigen heil bedoelt, want doen zij dit niet dan zullen ze straks de bittere gevolgen er zelf van ondervinden. Door zware tuchtiging getroffen, zullen de dochteren Moabs immers omzwerven aan de veren van Arnon als jonge vogels, die uit hun donzig nest geworpen zijn. Een soortgelijk beeld hebben we ook reeds in hoofdstuk 10 ontmoet. En mochten de Moabieten soms vreezen, dat Juda onverzoenlijk was en hen in hunne ellende geene hulpe zou willen bereiden, dan toont de profeet zich van harte genegen en bereidwillig om een voorspraak voor de Moabieten te zijn bij zijn eigen volk. Dit zien we vervolgens in vers 3. Daar houdt de Godsman inderdaad eene krachtige voorspraak voor de arme vluchtelingen van Moab, die in hunne radeloosheid niet wisten, waar ze zich moesten wenden of keeren.

Jesaja houdt een Pleidooi voor Moab bij zijn Volk

VERS 3

3. Brengt eenen raad aan, houdt gericht, maakt uwe schaduw op het midden van den middag, gelijk van den nacht; verbergt de verdrevenen, en meldt den omzwervende niet.

Het is zeer vreemd, dat Calvijn zelfs in dit vers nog aan bitteren spot blijft denken, want we hebben hier juist het tegendeel. De profeet heeft met al wat in hem was gepoogd om Moab te bewegen de vriendschap van Juda te zoeken, thans doet hij zijn best om zijn eigen volk te bewegen raad te geven aan de radeloze vluchtelingen van Moab. Houdt gericht wil zeggen: „beslis op rechterlijke wijze wat er met hen gedaan zal worden.” Voorts vermaant hij de oudsten zijns volks schaduw op het midden van den middag te geven, wat zeggen wil dat zij berging en bescherming zullen geven in de hitte der verdrukking, waarin Moab thans verkeert, terwijl hij ook waarschuwt om die arme zwervelingen niet op eene verraderlijke wijze in de hand hunner vijanden te spelen.

De Eenige Hoop voor Moab

VERZEN 4 EN 5.

4. Laat mijne verdrevenen onder u verkeereren, o Moab! wees gij hun eene schuilplaats voor het aangezicht des verstoorders; want de onderdrukker heeft een einde; de versterking is teniete geworden; de vertreders zijn van de aarde verdaan.

5. Want er zal een troon bevestigd worden in goedertierenheid, en op denzelfden zal bestendig een zitten in de tent van David, een, die oordeelt en het recht zoekt, en vaardig is ter gerechtigheid.

Het is in deze verzen moeilijk uit te maken wie de spreker en wie de aangesprokenen zijn. Volgens Lowth, Eichhorn, Gesenius, Noyes, Dächsel, Ridderbos en anderen smeeken in vers 4 zoowel als in het vorige vers de Moabieten aan Juda om bij hen een schuilplaats te mogen vinden. Doch wij hebben hier blijkbaar een van die plotselinge wendingen, zooals we die zoo dikwijls ontmoeten bij de profeten en ook bij Jesaja. Heeft hij hier juist een pleidooi gehouden voor Moab, bij Juda, hij richt zich in het begin van dit vers weder tot Moab en verzoekt haar—hij stelt Moab hier gedurig voor als eene vrouw!—een schuilplaats te willen geven aan Israëls verdrevenen. En overeenkomstig den aard der goddelijke voorspellingen, meenen we dat hij dan bij den verstoorder denkt aan den laatsten grooten vijand van Israël, den mensch der zonde. Men kan den onderdrukker op den laatsten koning van het Noorden, veelal aangeduid als Assur, laten slaan; de versterking op de groote

verdrukking van Israël en de vertreders op de legers van Gog en Armageddon. Slechts zeer weinig uitleggers, en deze uitsluitend in den nieuweren tijd, denken bij deze en dergelijke voorzeggingen aan den laatsten tijd der groote verdrukking. Doch dit is volkomen naar den aard der profetie. Wij hebben reeds tal van voorbeelden ontmoet en zullen ze nog telkens weder ontmoeten ten bewijze, dat de profeten nimmer uitsluitend bleven hangen in de omstandigheden huns tijds of die der naaste toekomst, maar altoos weer heenblikten naar den grooten dag des Heeren en wat daarmede verbonden is. Zoo leeren ons ook andere Schriftuurplaatsen, dat Moab in den eindtijd nog weder eene aanmerkelijke rol zal hebben te vervullen, Jes. 11:11; 25:10-12; Dan. 11:14.

De reden waarom de vertreders van de aarde verdaan zullen worden is aangegeven in vers 5. Dit vers, zegt Calvijn, is een der gewichtigste van het geheele Oude Testament, daar het een treffende voorspiegeling bevat van het rijk des Verlossers en hij noemt de toepassing van dit vers op Hiskia eene ongerijmdheid. Terecht, want èn het onmiddelijk verband èn de woorden zelve wijzen ons naar niemand anders dan den Messias. Zeer juist heeft Dr. Ridderbos in zijn *De Messias Koning in Jesaja's Profetie* opgemerkt, dat de bekende Messiaansche attributen, gerechtigheid en gericht, ook hier aan den verwachten Koning worden toegekend, en hij wijst hierbij heen naar 9:6; 11:4. Zie ook 32:1-4; Dan. 2:44; Luk. 1:33. Hiskia's troon wankelde soms voor de Sanheribs, was niet vast en bestendig en ook heeft deze rechtvaardige vorst de vertreders niet verdelgd van de aarde. Integendeel is Hiskia door zijn zonde van hoogmoed zelfs de aanleidende oorzaak geworden dat Juda naar Babel gevoerd is en de tijden der Heidenen onder Nebukadnezar een aanvang hebben genomen. Met het volste recht kunnen we hier dus aan den Messiaanschen Koning der toekomst denken.

Moabs Hoogmoed gaat voor Zijn Val

VERZEN 6 TOT 8

6. Wij hebben gehoord de hoovaardij van Moab, hij is zeer hoovaardig; zijn hoogmoed, en zijne hoovaardij, en zijne verbolgenheid, zijn alzoo zijne grendelen niet.

7. Daarom zal Moab over Moab huilen, altemaal zullen zij huilen; over de fondamenten van Kir-Hareseth zult gijlieden zuchten, gewisselijk zij zijn gebroken.

8. Want de velden van Hesbon zijn verflauwd, ook de wijnstok van Sibma, de heeren der Heidenen hebben zijne uitgelezene planten verpletterd; zij reiken tot Jaëzer toe, zij dwalen door de woestijn; hunne scheuten zijn uitgespreid, zij zijn gegaan over zee.

Was Moab dringend geraden om hulpe bij Zions Koning te zoeken, de ziener voorzag tevens het vruchteloos van dien raad vanwege Moabs hoovaardij. Waar nu de trots niet in zelfvernedering verbroken wordt, daar zal ze verbroken moeten worden door het gericht. Derhalve gaat de profeet hier weder voort met het reeds te voren gedreigde gericht levendig te schilderen. In een vijftal woorden wordt Moab's trots geschilderd en aangegeven als de eigenlijke oorzaak van haar val. De woorden "zijn alzo zijne grendelen niet" worden op zeer uiteenlopende wijze vertaald en verklaard. Luther heeft: „Stolz und Zorn grösser ist denn ihre Macht”; Van Ess: „Nicht wahr ist seine Rede”; De Wette: „das Eitle seiner Prahlereien”; Calvijn: „Maar zijn ijdele logentaal zal verkeerd uitkomen”; De Vulgaat, die door de Roomsche uitleggers gevolgd wordt: „Zijn trots en haat overtreffen zijne kracht.” De Septuaginta heeft: „Niet alzo is uwe voorspelling, niet alzo.” Michaelis: „Tegen de waarheid spraken zijn profeten, tegen de waarheid.” Umbreit: „Het onhoudbare zijner leugens.” Van Der Palm: „De valsheid zijner leugenprofeten.” Van Hamelsveld: „Zijn vleien is bedrog en niet oprecht gemeend.” Delitzsch: „The falsehood of his speech.” Barnes: „Vain are his self-confident boastings.” Jennings: „Yet how vain are his pratings.” Aldus feitelijk al de nieuwere vertalingen en het komt ons voor dat deze vertaling en verklaring de eenig houdbare zijn. Waar groote trots is, daar is ook steeds in den mond der leugenprofeten groote snorkerij. Deze zullen ook Moab wel in hun hemelgergenden trots gestijfd hebben. Doch toen het gericht als een wervelwind plotseling verwoestend over Moab streek, bleken al de geruststellende woorden der leiders enkel ijdelheid en leugen. De Statenvertaling wil met de vertaling grendelen uitdrukken, dat hun trots hun niet heeft kunnen beveiligen, eene gedachte, die op zichzelf natuurlijk volkomen waar is. Verzen 7 en 8 wijzen weder op de algeheele verwoesting van Moab. Moab had zeer weelderige wijngaarden. Deze worden schilderachtig voorgesteld als hunne ranken al kronkelend uit te spreiden door de woestijn en zelfs tot over de zee, doch de heeren der Heidenen, de koningen der volken, hebben deze kostelijke wijngaarden verpletterd. Dus werd alles waarop Moab roem droeg ten val gebracht.

De Profeet bejammert Moabs Ondergang

VERZEN 9 TOT 12

9. Daarom beweene ik, in de weening over Jaëzer, den wijnstok van Sibma, ik maak u doornat met mijne tranen, o Hesbon en Eleale! want het vreugdegeschrei over uwe zomervruchten en over uwen oogst is gevallen;

10. Alzo dat de blijdschap en vroolijkheid weggenomen is van het vruchtbare veld, en in de wijngaarden wordt niet gezongen, noch eenig gejuich gemaakt; de druiventreder treedt geen wijn uit in de wijnbakken, Ik heb het vreugdegeschrei doen ophouden.

11. Daarom rommelt mijn ingewand over Moab, als eene harp, en mijn binnenste over Kir-heres.

12. En het zal geschieden, als men zien zal, dat Moab vermoeid is geworden op de hoogten, dan zal hij in zijn heiligdom gaan om te aanbidden, maar hij zal niet vermogen.

Als de Godsman al de verwoesting van Moab gadesloeg, werd het hem evenals in het vijfde vers van het vorig hoofdstuk weder wee om het hart en breekt hij uit in een zeer gevoelvolle jammerklacht. Hij hoorde niet meer het vroolijk oogstlied van de druivenplukkers en druiventreders als voorheen. Alles was verwoest, alle vreugde was weg en aller feestlied verstomd. De profeet stelt het voor alsof hij al die vergane glorie met zijne tranen besproeit. Zijne ingewanden ruischen van medelijden met Moab gelijk een windharp zachtkens ruischt. Men bedenke bij dergelijke klaagzangen wel dat de Oosterlingen veel hartstochtelijker waren dan wij lauwe Westerlingen. Intusschen was er voor Jesaja des te meer reden tot klachte omdat men Zions Vorst verwierp en in zijn nood zich wel wendde tot Moabs afgoden, die geen hulpe konden bieden, vers 12.

Na Drie Jaren komt Moab ten Val

VERZEN 13 EN 14

13. Dit is het woord, dat de HEERE tegen Moab gesproken heeft, van toen af.

14. Maar nu spreekt de HEERE, zeggende: Binnen drie jaren (als de jaren eens huurlings), dan zal de eer van Moab verachtzaam gemaakt worden, met al die groote menigte; en het overblijfsel zal klein, weinig, onmachtig wezen.

Vers 13 geeft de goddelijke bekrachtiging dezer profetie, waarvan de hoofdinhoud reeds vroeger bij monde van Bileam voorspeld is. Die merkwaardige profetie luidt: „Ik zal hem zien, maar nu niet; ik zal hem aanschouwen, maar niet nabij. Er zal eene ster voortgaan uit Jakob, en er zal een scepter uit Israël opkomen; die zal de palen der Moabieten verslaan, en zal al de kinderen van Seth (de kinderen des oproers) verstoren.” Tot recht verstand van deze twee hoofdstukken en van alle bedreigingen tegen Moab, dient men telkens weder naar deze merkwaardige Messiaansche profetie terug te gaan. Wat daar toch reeds is aangegeven is in vers 5 van dit hoofdstuk nader uitgebreid. De Moabieten zullen eens den grooten Koning der Joden, gezeten op Davids troon in Jeruzalem, hebben te ontmoeten. In vers 14 wordt de reeds vroeger gedreigde voorzegging nader thuis gebracht. Binnen drie jaren, zooals men de jaren van een daglooner rekende, zou Moabs glorie in verachting verkeerd zijn, hoe groot hare volkrijkheid, menigte, ook mocht zijn. Toch zou er een klein overblijfsel zijn, doch klein, weinig, machteloos. Daar wij niet juist weten te zeggen wanneer

deze bedreiging is uitgesproken, kunnen wij ook niet den juisten tijd des ondergangs aangeven. Wij kunnen er echter gewisselijk op aan, dat deze voorzegging stiptelijk vervuld is op het hier aangegeven tijdstip van drie jaren. Zijn Woord wordt immers altoos trouw volbracht.